

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobkyně: **E. D.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 7. 2020, čj. 10.01-000319/20-005, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2020, čj. 5 A 94/2020-8,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalované **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále „zákon o advokacii“). Žalovaná následně shora označeným rozhodnutím rozhodla o neurčení advokáta, protože žalobkyně nedoložila, že jí byl zamítnut návrh na ustanovení zástupce soudem (podmínka podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii), a ani potvrzením nedoložila, že jí dva advokáti odmítli poskytnout právní službu (podmínka podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii), byť uvedla jejich jména.

[2] Rozhodnutí žalované napadla žalobkyně žalobou. Zároveň s jejím podáním požádala o osvobození od soudních poplatků. Městský soud v Praze tuto žádost v záhlaví označeným usnesením zamítl. Žalobkyně totiž v žádosti plně neosvědčila své majetkové a výdělkové poměry, a tudíž jí městský soud za účelem osvědčení těchto poměrů zaslal výzvu z 3. 9. 2020 k vyplnění příloženého formuláře, a to s poučením, že pokud tento vyplněný formulář žalobkyně soudu nepředloží ve lhůtě 20 dnů od doručení výzvy, městský soud žádost zamítne. Žalobkyně tak neučinila, a městský soud tedy její žádost zamítl.

[3] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. V ní argumentuje, že jí výzva z 3. 9. 2020 spolu s připojeným formulářem vůbec nebyla doručena. Navrhuje proto, aby bylo usnesení městského soudu zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení s tím, že tento soudu stěžovatelce znovu zašle tiskopis formuláře, který stěžovatelka řádně vyplní.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve k otázce zaplacení soudního poplatku za podanou kasační stížnost a splnění podmínky dle § 105 odst. 2 s. ř. s. spočívající v povinném zastoupení stěžovatele advokátem, připomíná, že podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí městského soudu, s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí, nevzniká stěžovatelce poplatková povinnost a stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti nemusí být zastoupena advokátem (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud pro nadbytečnost nerozhodoval o žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti.

[6] Na to Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

[7] Ve spisu městského soudu je obsažena doručka k výše již označené výzvě městského soudu. Vyplývá z ní, že ji městský soud zaslal do vlastních rukou stěžovatelky podle § 49 odst. 1 o. s. ř. Vzhledem ke zvolnému způsobu doručování byla doručovaná písemnost po té, co doručovatelka 9. 9. 2020 nezastihla stěžovatelku na její adrese, uložena na poště. Na poště si pak podle doručky stěžovatelka výzvu vyzvedla osobně 10. 9. 2020 v 13:06 hodin, kdy rovněž doručku osobně podepsala.

[8] Doručka je považována za obvyklý důkazní prostředek, který prokazuje doručení jakékoliv písemnosti účastníkům řízení, jejich zástupcům, svědkům či jiným adresátům. Doručka k písemnosti doručované podle s. ř. s. má povahu veřejné listiny, a tudíž se údaje na doručence považují za pravdivé, není-li prokázán opak (§ 50f odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že opak údajů na doručence stěžovatelka neprokázala, ani k tomu nevedla žádné důkazní návrhy. Stěžovatelka doručení výzvy bez dalšího popírá, tomu však vůbec nic nenasvědčuje. Z doručky naopak jednoznačně vyplývá, že si stěžovatelka danou písemnost vyzvedla osobně na poště 10. 9. 2020. Nad rámec rozhodovacích důvodů Nejvyšší správní soud poznamenává, že její podpis na doručence pochybnosti nebudí, neboť se podobá podpisu stěžovatelky na jiných podáních. Městský soud tudíž nepochybil, jestliže následně žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků zamítl.

[10] V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za nutné připomenout, že účelem institutu osvobození od soudních poplatků je ochrana práv účastníka řízení, pokud by mu mohla vzniknout vážná újma na jeho právech v důsledku nedostatku finančních prostředků, který by mu v důsledku neschopnosti zaplatit soudní poplatek bránil účinně chránit svá práva v řízení před soudem. Smyslem tohoto institutu není kompenzovat navrhovatel (stěžovatelce) finanční zátěž spojenou se soudním řízením, ale zajistit přístup k soudu. Navrhovatel žádající o osvobození od soudních poplatků nicméně musí osvědčit, že jsou v jeho případě splněny zákonem stanovené předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Je tedy podle § 36 odst. 3 s. ř. s. povinen tvrdit a také doložit, že nemá dostatečné prostředky k zaplacení soudního poplatku. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře vyslovil, že „*povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně*

pokračování

na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004-50). V takovém případě soud účastníku řízení osvobození od soudních poplatků nepřizná. Soud osvobození od soudních poplatků nepřizná ani tehdy, jsou-li údaje sdělené účastníkem řízení nevěrohodné, popř. neúplné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009, čj. 1 As 39/2009-88).

[11] Bylo tak na stěžovatelce, nikoliv na soudu, aby uvěřitelným způsobem uvedla a osvědčila své osobní, majetkové a majetkové poměry. To však stěžovatelka přes výzvu městského soudu neučinila, neboť na tuto výzvu vůbec nereagovala.

[12] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[13] Nad rámec rozhodovacích důvodů Nejvyšší správní soud poznamenává, že spolu s kasační stížností byla městskému soudu předložena dvě vyplněná prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech s přílohami datovaná dnem 14. 12. 2020 (jedno označené sp. zn. 11 A 124/2020 a druhé sp. zn. 11 A 125/2020). Byť byly tyto přílohy městskému soudu doručeny patrně jednou obálkou (ta ve spise nicméně chybí), je otázkou, zda jde o přílohy podané kasační stížnosti, neboť ta je datovaná již dnem 10. 12. 2020 a uvedené přílohy v ní vůbec nejsou avizovány, resp. zda jde o listiny určené do soudního spisu sp. zn. 5 A 94/2020. Obě prohlášení jsou totiž označena jinými spisovými značkami, pod kterými je u městského soudu podle databáze InfoSoud vedeno jiné řízení. Bude proto na místě, aby městský soud správnost zařazení těchto listin ve spise sp. zn. 5 A 94/2020 prověřil.

[14] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalované, která měla ve věci úspěch, nevznikly náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. února 2021

Milan Podhrázký
předseda senátu